

**С Ы Б А Й Л А С Ж Е М Қ О Р Л Ы Қ Қ А
Қ А Р С Ы С Т А Н Д А Р Т**

**СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ
МЕНЕДЖМЕНТ ЖҮЙЕСІ**

Бірінші басылым

**«Гұмарбек Дәукеев атындағы
Алматы энергетика және байланыс университеті»
коммерциялық емес акционерлік қоғамы**

Алматы, 2020

Алғысөз

1 «Ғұмарбек Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамының Сапа менеджмент жүйесі бөлімі жетекші маманымен ӘЗІРЛЕНДІ ЖӘНЕ ЕНГІЗІЛДІ

2 2020 жылдың 09 қаңтарынан бастап ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛДІ

**3 КЕЗЕКТІ ТЕКСЕРУ МЕРЗІМІ
ТЕКСЕРУ КЕЗЕҢДІЛІГІ**

2021 жыл
1 жыл

Осы стандарт «Ғұмарбек Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамының жазбаша рұқсатынсыз толық немесе ішінара басылып шығарылмайды, көбейтілмейді және таратылмайды»

Мазмұны

1. Жалпы ережелер	4
2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаттары мен міндеттері	4
3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың қолданылу аясы және орындалуы.....	5
4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың негізіне сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу тұрғысынан лауазымдық міндеттерін орындау бойынша тікелей іс-қимылдар салынған	6
5. Университет жұмыскерлерінің мінез-құлық (іс-әрекет) ережелері	5
6. Бағыныштылармен қарым-қатынаста барлық деңгейдегі менеджерлерге ұсынылады	8
7. Оқытушы-профессорлар құрамы білім беру қызметтерін көрсету кезінде	9
8. Университет жұмыскерлеріне ғылыми-білім беру және өзге де қызметтер көрсету кезіндегі ұсынымдар	9
9. Білім алушылар білім беру қызметтерін алу кезінде	10
10. Университет жұмыскерлерін іріктеу және орналастыру бойынша кадрлық жұмысты ұйымдастыруда ұсынылады.....	10
11. Университеттің Құқықтық қамтамасыз ету бөлімінің жұмысын ұйымдастыру кезінде ұсынылады.....	11
12. Тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді сатып алуға байланысты Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру кезінде Университеттің лауазымды тұлғалары мен жұмыскерлеріне арналған ұсынымдар	12
13. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру	12
14. Тараптардың жауапкершілігі.....	13

1. Жалпы ережелер

1.1 Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт (бұдан әрі – Стандарт) «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабына сәйкес әзірленді және «Ғұмарбек Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы (бұдан әрі- Университет) қызметінің барлық салаларында тыйым салу, шектеу және рұқсат беру жүйесін қамтиды.

1.2 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаты сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу, Университеттің, оның басшылық құрамы жұмыскерлерінің қызметінде сыбайлас жемқорлық көріністеріне құқықтық сауаттылықты және нөлдік төзімділікті арттыру болып табылады.

1.4 Стандартты қолдану және орындау:

1.4.1 Стандарт Университет қызметінде азаматтардың, Университеттің және оның жұмыскерлерінің құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру және қызметтерін жүзеге асыру кезінде қолданылады.

1.4.2 Университет жұмыскерлерінің орындауы үшін міндетті;

1.4.3 Стандартты қолдану және орындау үшін Университеттің әрбір жұмыскері жеке жауап береді.

1.5 Стандарттың өзгеруі «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы (бұдан әрі-ҚР) Заңының 10-бабы 2-тармағына сәйкес жүргізіледі.

1.6 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартқа қатысты Университет жұмыскерлерінің құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде келесі талаптарды білу және сақтау қажет:

1.6.1 Қазақстан Республикасының 30.08.1995 жылғы Конституциясын;

1.6.2 «Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 26.12.2014 ж. №986 Жарлығын;

1.6.3 Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V Қылмыстық кодексін;

1.6.4 2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексін;

1.6.5 Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы №415-V Еңбек кодексін;

1.6.6 «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы №410-V Заңын;

1.6.7 «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 04 желтоқсандағы №434 Заңын;

1.6.8 «Ғылым туралы» Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 18 ақпандағы №407 IV Заңын;

1.6.9 «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы» Қазақстан Республикасының 04.12.2015 ж. №434 V Заңын;

1.6.10 «Құқық қорғау қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2011.01.06 ж. №380 - IV Заңын;

1.6.11 «Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының

2016 жылғы 19 қазандағы № 12 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2016 жылы 21 қарашада № 14441 тіркелді.

1.6.12 «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг жүргізу ережесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы № 13 Бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2016 жылы 16 қарашада № 14431 болып тіркелді.

1.7 Стандарт Университет қызметкерлері мен білім алушылары үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы моральдық бағдарлар мен құндылықтар жүйесін құру арқылы құқықтық сауаттылықты арттыруға, Университетте сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне төзбеушілік ахуалына қол жеткізуге бағытталған.

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаттары мен міндеттері

2.1 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаты сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу, Университеттің оқытушы-профессорлар құрамы (бұдан әрі –ОПК), әкімшілігі мен жұмыскерлері, студенттері, магистранттары мен докторанттары (бұдан әрі - білім алушылар) арасында теріс салдарларды уақтылы анықтау, сондай-ақ олардың өз өкілеттіктерін жеке, топтық және өзге де қызметтік емес мүдделерде пайдалануына әкелуі мүмкін іс-әрекеттер жасауын алдын алу болып табылады.

2.2 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың міндеттері:

2.2.1 Университет қызметінде құқықтық сауаттылықты арттыру, мүдделер қақтығысын және сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділікті болдырмау;

2.2.2 Университет жұмыскерлері мен білім алушылары арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы сана мен мәдениетті дамыту;

2.2.3 Университет қызметінің тиімділігін арттыруда қабылданатын шешімдердің заңдылығы мен әділдігін қамтамасыз ету;

2.2.4 жұмыскерлер мен білім алушылар арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлықты қалыптастыру;

2.2.5 сыбайлас жемқорлықтың алдын алу мәселелері бойынша мемлекеттік органдармен және өзге де ұйымдармен өзара қатынас жасау;

2.2.6 сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың теріс салдарын болдырмау;

2.2.7 Университеттегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау, кейіннен себептер мен жағдайларды жою;

2.2.8 Университетте сыбайлас жемқорлыққа қарсы орта құру арқылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы дүниетаным мен құқықтық сананы қалыптастыру, әдептілік пен тұрақтылықты дамыту;

2.2.9 Университет қызметінің тиімділігін арттыру;

2.2.10 жүйелік негізде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бағалау жүргізу;

2.2.11 сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің деңгейін бағалау үшін өлшемшарттарды орнату;

2.2.12 жоғары басшылық шешім қабылдауды ұйым қызметкерлеріне табыстаған кезде шешімдер қабылдау немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы тәуекелдерді басқару құралдарын жинау процесін әзірлеу және қолдау.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың қолданылу аясы және орындалуы

3.1 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт Университет жұмыскерлері мен білім алушыларының құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру және қызметтерін жүзеге асыру кезінде Университет қызметінде қолданылады.

3.2 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт Университеттің барлық жұмыскерлері мен білім алушыларының онда белгіленген ережелерді орындауы үшін міндетті болып табылады.

3.3 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану және орындау үшін Университеттің әрбір жұмыскері мен білім алушысы дербес жауапты болады.

3.4 жемқорлыққа қарсы стандартты өзгерту «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жүргізіледі;

3.5 Осы Стандартқа Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін.

3.6 Университеттің жұмыскерлері мен білім алушыларының сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты сақтауын бақылауды Тәрбие жұмысы жөніндегі проректор жүзеге асырады.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың негізіне сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу тұрғысынан лауазымдық міндеттерін орындау бойынша тікелей іс-қимылдар салынған:

4.1 Университет жұмыскерлері мен білім алушыларының құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру;

4.2 Университет жұмыскерінің өз құзыреті шегінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындауы және қабылдауы;

4.3 тиісті қызмет саласына байланысты кәсіби және өзге де қоғамдық маңызы бар қатынастары.

5. Университет жұмыскерлерінің мінез-құлық (іс-әрекет) ережелері

5.1 Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын басшылыққа алу.

5.2 Университеттің және оның жұмыскерлерінің құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде өзінің қызметтік өкілеттіктерін орындағаны үшін жеке немесе заңды тұлғалардан ақша, қызмет көрсету түрінде және өзге де нысандарда кез келген сыйақы қабылдауға жол бермеу.

5.3 Туындаған мүдделер қақтығысы туралы немесе оның пайда болу мүмкіндігі туралы тікелей басшыға немесе басшылыққа бұл туралы белгілі болған кезде жазбаша түрде хабарлау.

5.4 Ресми таратуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе шығару мақсатында пайдалануға тыйым салынады.

5.5 Өзіне немесе үшінші тұлғаларға пайда табу мақсатында білім беру және өзге де қызметтерді жүзеге асыру кезінде қызметтік жағдайын пайдаланбау.

5.6 Университеттің абыройы мен беделіне нұқсан келтіретін қызметке қатысудан бас тарту.

- 5.7 Өзінің іс-әрекетімен және мінез-құлқымен қоғам тарапынан сынға себепкер болмауға, сынағаны үшін қудалауға жол бермеуге, конструктивті сынды кемшіліктерді жою және өз қызметін жақсарту үшін пайдалану.
- 5.8 Қызметтік тәртіпті бұлжытпай сақтау, өзінің қызметтік міндеттерін адал, әділ және сапалы орындау, Университеттің Жарғысы мен Ішкі тәртіп ережелеріне және бөлімшенің лауазымдық нұсқаулықтарына сәйкес жұмыс уақытын ұтымды және тиімді пайдалану, өзінің мінсіз мінез-құлқымен үлгі көрсету, іскерлік этикет пен ресми мінез-құлық ережелерін сақтау, адал, әділ, қарапайым болу, жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сақтау, азаматтармен және әріптестермен қарым-қатынаста сыпайылық пен әдептілік таныту.
- 5.9 Жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын шешімдер қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз ету.
- 5.10 Шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратпау және өз құзыреті шегінде басқарушылық және өзге де шешімдер қабылдау.
- 5.11 Тікелей басшыға мүдделер қақтығысының туындауы, қызметтік міндеттерін орындау кезінде жеке мүдделілік, сыбайлас жемқорлық мінез-құлыққа көндіру және сыйлықтар алу туралы баяндау;
- 5.12 Әріптестерге және басшыларға өзара қарым-қатынастың белгіленген тәртібін бұзатын, олардың әділ қызметтік шешім қабылдауына әсер етуі мүмкін заңсыз өтініштермен жүгінуден бас тарту.
- 5.13 Үшінші тұлғалардың мүдделерін білдіруден немесе лоббирленуден, сондай-ақ олардың атынан іс-әрекеттер жасаудан бас тарту.
- 5.14 Жақын туыстарының материалдық мүдделерін қанағаттандыруға байланысты мәселелерді шешу кезінде өзінің қызметтік өкілеттіктерін пайдалануға жол бермеу.
- 5.15 Басқа мемлекеттік органдардың, ұйымдардың қызметіне заңсыз араласуға жол бермеу.
- 5.16 Егер мүдделер қақтығысы болса, лауазымдық міндеттерді жүзеге асыруға, ал олар туындаған кезде оны болдырмау және шешу жөнінде шаралар қолдануға тыйым салынады.
- 5.17 Шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде заңды және жеке тұлғаларға заңсыз артықшылық беруге жол бермеу.
- 5.18 Лауазымдық міндеттерін орындау кезінде алынған ақпаратты, егер ол ресми таратуға жатпайтын болса, жеке немесе үшінші тұлғалардың мүдделеріне пайдалануға жол бермеу.
- 5.19 Берілуі заңнамада көзделген жеке және заңды тұлғаларға ақпаратты беруден бас тартуға, оны кешіктіруге, дәйексіз немесе толық емес ақпарат беруге жол бермеу.
- 5.20 Жеке немесе заңды тұлғаларға олардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыруға кедергі келтіруге жол бермеу.
- 5.21 Жеке және заңды тұлғалар өтініштерінің тәртібі туралы толық және дұрыс ақпаратты қолжетімді нысанда ұсыну.
- 5.22 Азаматтардың, Университет жұмыскерлерінің құқықтары мен заңды мүдделерінің бұзылған құқықтарын, бостандықтарын мен заңды мүдделерін қалпына келтіруге бағытталған шараларды қабылдайды.
- 5.23 Жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын шешімдер қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз ету.
- 5.24 Жақын туыстардың, ерлі-зайыптылардың бірлесіп жұмыс істеуіне жол бермеу.

5.25 Университеттің Академиялық адалдық саясатын сақтауға, атап айтқанда, ғалымдардың түпнұсқа жаңалықтардан, авторлық құқықты бұза отырып өнертабыстардан және т. б. пайда табу құқығын пайдалануға тыйым салынады.

5.26 Заңда тәртіптік, әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық көзделген теріс қылықтар мен өзге де құқық бұзушылықтарды жасауға жол бермеу.

5.27 Қызметтік міндеттерін тиімді орындау үшін өзінің кәсіби деңгейі мен біліктілігін арттыру.

6. Бағыныштылармен қарым-қатынаста барлық деңгейдегі менеджерлерге ұсынылады

6.1 Тікелей басшыға мүдделер қақтығысының туындауы, қызметтік міндеттерін орындау кезінде жеке мүдделілігі, сыбайлас жемқорлық мінез-құлыққа көндіру және сыйлықтар алу туралы баяндау.

6.2 Қызметтік міндеттерін орындау кезінде жеке және пайдакүнемдік мүдделерді басшылыққа алмау.

6.3 Әріптестерге және басшыларға өзара қарым-қатынастың белгіленген тәртібін бұзатын, олардың әділ қызметтік шешім қабылдауына әсер етуі мүмкін заңсыз өтініштермен жүгінуден бас тарту.

6.4 Басқа адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндірмеу және көтермелемеу.

6.5 Әріптестерге, басшыларға және өзге де лауазымды адамдарға сыйлықтар бермеу және қызметтік өкілеттіктерді пайдалана отырып мүліктік пайда, игілік немесе артықшылық алу үшін қызметтік емес қызметтер көрсетпеу.

6.6 Қызметтік өкілеттігін орындауға байланысты сыйлықтар қабылдамауға.

6.7 Мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе шығару мақсатында таратуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбау.

6.8 Егер қызмет жақын туыстық қатынаста тұратын адамдардың (ата-аналары, жұбайлары, аға-інілері, апа-сіңлілері, балалары) тікелей бағыныштылығына немесе бақылауына байланысты болса, ол қызметке тағайындаудан бас тарту.

6.9 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылда, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенділік таныту.

6.10 Басшылыққа белгілі болған сыбайлас жемқорлық фактілері туралы, сондай-ақ материалдарды жедел қарау немесе былыққа салу үшін қандай да бір пайда алуға көндіру туралы дереу баяндау.

6.11 Орындау үшін алынған өкімнің заңдылығына күмән келтіргені туралы тікелей басшыға жазбаша нысанда дереу хабарлау.

6.12 тікелей басшының өзі мүдделер қақтығысына қатысса, жоғары тұрған басшылыққа хабарлау.

6.13 Әріптестерінен жоғары құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті сақтауды қолдау және талап ету.

- 6.14 Мүдделер қақтығысының, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың және олардың салдарларының ықтимал туындау себептері мен жағдайларын жою жөнінде тұрақты негізде шаралар қабылдау.
- 6.15 Үшінші тұлғалардың мүдделерін білдіруден немесе лоббирлендіруден, сондай-ақ олардың атынан әрекет жасаудан бас тарту.
- 6.16 Қызметтен тыс сипаттағы мәселелерді шешу кезінде әріптестер мен білім алушылардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайын пайдаланбау.
- 6.17 Басқа адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға мәжбүрлемеу.
- 6.18 Бағынысты және басқа да лауазымды адамдар тарапынан сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама нормаларын бұзу фактілеріне жол бермеу және жолын кесу.
- 6.19 Өз лауазымдық міндеттерін орындау барысында әріптестерде туындаған мүдделер қақтығысын реттеу бойынша толық шараларды уақтылы қабылдау.
- 6.20 Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша толық шаралар қабылдау.
- 6.21 Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою, оның ішінде бағыныштылармен.
- 6.22 Қызметтік емес немесе жеке тапсырмаларды орындау үшін бағыныштылар мен білім алушыларды тартуға жол бермеу.

7. Оқытушы-профессорлар құрамы білім беру қызметтерін көрсету кезінде:

- 7.1 білім беру қызметтерінің сапасын арттыру бойынша тұрақты негізде шаралар қабылдайды;
- 7.2 обучающихся білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың ашықтығын қамтамасыз етеді;
- 7.3 көзделмеген құжаттарды талап етуге жол бермейді, сондай-ақ емтихан сессиясы кезеңінде бақылау және баға қою барысында кез келген былыққа салуға жол бермейді;
- 7.4 білім алушылармен қызметтік емес қарым-қатынасқа түспейді, өзі немесе үшінші тұлғалар үшін заңсыз материалдық пайда табу мақсатында кедергі немесе өзге де жағдайлар жасамайды;
- 7.5 құқық бұзушылық пен қылмыс жасауға көндіру әрекеттері туралы басшылыққа баяндайды;
- 7.6 емтихан сессиясы кезеңінде білім алушылармен тікелей байланысты барынша азайтады;
- 7.7 «УНИВЕР» автоматтандырылған ақпараттық жүйесіне аралық, ағымдағы және қорытынды бақылау нәтижелері туралы мәліметтерді уақтылы енгізеді;
- 7.8 іс-әрекет пен талаптар білім алушылар мен олардың өкілдері үшін түсінікті болуы үшін ақпараттың толықтығын қамтамасыз етеді.

8. Университет жұмыскерлеріне ғылыми-білім беру және өзге де қызметтер көрсету кезіндегі ұсынымдар

- 8.1 Тұрақты негізде білім беру-ғылыми және басқа да әлеуметтік-маңызды қызметтерді көрсету сапасын арттыру және «Университет – оқытушы – Білім алушы» өзара іс-қимыл жүйесінде бюрократиялық кедергілерге жол бермеу жөнінде шаралар қабылдау.

- 8.2 Өз білім деңгейін үнемі арттырып, отандық және шетелдік тәжірибе мен ғылымның жетістіктерін зерттей отырып, кәсібилікке ұмтылу.
- 8.3 Өзінің кәсіби және жалпыадамзаттық мінез-құлқымен айналасындағыларға үлгі болу.
- 8.4 Студенттерге еңбек тәртібінің, өз Университетіне, оның дәстүрлеріне, тарихына құрметпен және ұқыпты қараудың жеке үлгісі ретінде қызмет ету.
- 8.5 Білім алушыларға қатысты өзінің лауазымдық өкілеттіктерін асыра пайдаланбау, білім алушыларға деген біржақты көзқарас пен олардың білімін бағалау кезінде субъективтілікке жол бермеу.
- 8.6 Әріптестер мен білім алушылардың қадір-қасиетін кемсітпеу, әдепсіз сөздерді қолданбау және менмендік танытпау.
- 8.7 Университет әкімшілігінің шешімдері мен оның бөлімшелерінің қызметі туралы жалған ақпарат таратпау.
- 8.8 алушылардан сыйлықтар немесе ақшалай сыйақы қабылдамау.
- 8.9 Плагиат және басқа да академиялық бұзушылықтар фактілеріне жол бермеу.
- 8.10 Өзінің қызметтік міндеттерін орындай отырып, жоғары мәдениетті, жауапкершілікті, адалдықты, Академиялық адалдық пен объективтілікті көрсете отырып, әріптестерімен және білім алушылармен қарым-қатынаста өзара құрмет, әдептілік, тілектестік қағидаттарын басшылыққа алу.

9. Білім алушылар білім беру қызметтерін алу кезінде

- 9.1 Академиялық адалдық кодексін мүлтіксіз сақтайды.
- 9.2 Жазбаша жұмыстарды жазу кезінде және ауызша сөйлеу кезінде дұрыс және сенімді ақпарат көздерін қолданады.
- 9.3 Басшылыққа сыбайлас жемқорлық мінез-құлықтары және сыйлықтар алуға көндіру әрекеттері туралы баяндайды.
- 9.4 Өзі немесе үшінші тұлғалар үшін заңсыз материалдық пайда табу мақсатында жұмыскерлермен қызметтік емес қатынастарға түспейді.
- 9.5 Аралық, ағымдағы және қорытынды бақылау нәтижелері бойынша «УНИВЕР» автоматтандырылған ақпараттық жүйесіндегі оқу жетістіктері туралы мәліметтермен уақтылы танысады.

10. Университеттің Құқықтық қамтамасыз ету бөлімінің жұмысын ұйымдастыруда ұсынылады

- 10.1 Университетке жұмысқа қабылдау кезінде лауазымды адамдарға жүктелетін негізгі міндеттер, тыйым салулар мен шектеулерді түсіндіру.
- 10.2 Кадрларды іріктеу кезінде Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын сақтау.
- 10.3 Университет жұмыскерлерінің дербес деректері туралы мәліметтерді негізсіз беруге жол бермеу.
- 10.4 Жұмысқа үміткерлерден еңбек шартын жасасуға қатысы жоқ құжаттарды талап етпеу.
- 10.5 Университет жұмыскерлерінің құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын шешімдер қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз ету.
- 10.6 Белгілі бір лауазымдарды ауыстыру және лауазымдарға қойылатын біліктілік талаптары, бақылау іс-шараларын жүргізу және шешім қабылдауды білдіретін басқа да іс-әрекеттер тәртібімен келісу кезінде мәселелерді объективті, бейтарап, ашық,

жан-жақты, тәуелсіз және сенімді түрде қарау, тек қолданыстағы заңнамаға сәйкес шешім қабылдау.

10.7 Мүдделер қақтығысына жол бермеу, олар туындаған кезде қолданыстағы заңнамаға сәйкес жою жөнінде шаралар қабылдау.

10.8 Кадрларды туыстық, жерлестік және жеке туыстық белгілері бойынша іріктеу және орналастыру жағдайларына жол бермеу, конкурстық рәсімдерді өткізу кезінде заңда көзделмеген артықшылықтар бермеу. Жеке қарым-қатынас мансаптық өсу, көтермелеу немесе жазалау, кадрлық және әлеуметтік мәселелерді шешу үшін негіз болмауы керек.

10.9 Университет жұмыскерлерінің заңды құқықтары мен мүдделерінің сақталуын қамтамасыз ету, заңнамада белгіленген тәртіппен және мерзімде қызметкерлердің өтініштерін қарау, олар бойынша қажетті шаралар қабылдау.

10.10 Объективті және жан-жақты, Университет ҚҚБ-сымен бірлесіп, теріс қылықтарға жол берген Университет жұмыскерлеріне қатысты қызметтік тексерулер жүргізу.

11. Университеттің Құқықтық қамтамасыз ету бөлімінің жұмысын ұйымдастыру кезінде ұсынылады:

11.1 Заңдылық қағидатын, Қазақстан Республикасы Конституциясының, заңдарының және өзге де нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын басшылыққа алу, сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы қатаң сақтау.

11.2 Жеке және заңды тұлғалардың құқықтарын, бостандықтары мен заңды мүдделерін сақтау мен қорғауды қамтамасыз ету.

11.3 Қызметтік міндеттерін орындау кезінде жеке және (немесе) пайдакүнемдік мүдделерді басшылыққа алмау.

11.4 Басқа адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндірмеу және мұндай әрекеттерді таратпау.

11.5 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылда, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенділік таныту.

11.6 Тікелей басшыға орындау үшін алынған өкімнің заңдылығына күмән келтірілгені туралы дереу жазбаша түрде хабарлау.

11.7 Егер тікелей басшының өзі мүдделер қақтығысына қатысса, жоғары тұрған басшылыққа хабарлау.

11.8 Әріптестерінен сыбайлас жемқорлыққа қарсы жоғары құқықтық мәдениетті сақтауды қолдау және талап ету.

11.9 Мүдделер қақтығысының, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың және олардың салдарларының ықтимал туындау себептері мен жағдайларын жою жөнінде тұрақты негізде шаралар қабылдау.

11.10 Әкімшілік құқық бұзушылық белгілері анықталған кезде жасыру және кез келген себептер бойынша әкімшілік жауапкершілікке тартпау фактілерін болдырмау.

11.11. Құжаттар мен өзге де дәлелдемелерді жасыруға жол бермеу.

11.12 Адамдардың Жауапкершіліктен және сот төрелігінен жалтаруына жол бермеу және ықпал етпеу.

11.13 Бағынысты және басқа жұмыскерлер тарапынан сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама нормаларын бұзу фактілеріне жол бермеу және жолын кесу.

11.14 Жұмыскерлер мен білім алушыларда өздерінің қызметтік міндеттерін орындау барысында туындаған мүдделер қақтығысын реттеу бойынша толық шараларды уақтылы қабылдау.

11.15 Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша толық шаралар қабылдау.

11.16 Қызметкерлер мен білім алушылардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауына ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою.

11.17 Университет жұмыскерлерінің заңды құқықтары мен мүдделерінің сақталуын қамтамасыз ету, заңнамада белгіленген тәртіппен және мерзімде жұмыскерлердің өтініштерін қарау, олар бойынша қажетті шаралар қабылдау.

11.18 Объективті және жан-жақты, Университеттің Қызметкерлерді басқару бөлімімен (бұдан әрі-ҚББ) бірлесіп, теріс қылықтарға жол берген Университет жұмыскерлеріне қатысты қызметтік тексерулер жүргізу.

12. Тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді сатып алуға байланысты Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру кезінде Университеттің лауазымды тұлғалары мен жұмыскерлеріне арналған ұсынымдар

12.1 Мемлекеттік сатып алу үшін пайдаланылатын ақша қаражатын оңтайлы және тиімді жұмсау.

12.2 Заңда көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуетті өнім берушілерге мемлекеттік сатып алуды өткізу рәсіміне қатысу үшін тең мүмкіндіктер беру.

12.3 Мемлекеттік сатып алу туралы заңнамаға сәйкес әлеуетті өнім берушілер арасында адал бәсекелестікті қамтамасыз ету.

12.4. Мемлекеттік сатып алу процесінің ашықтығы мен айқындығы.

12.5 . Сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу.

12.6 Өткізілетін Мемлекеттік сатып алуға өнім берушіні таңдау туралы шешім қабылдауға құқығы бар не өткізілетін Мемлекеттік сатып алуда Тапсырыс берушінің немесе Мемлекеттік сатып алуды ұйымдастырушының өкілдері болып табылатын осы әлеуетті өнім берушінің жақын туыстарының, жұбайының (зайыбының) немесе бірінші басшыларының жекжаттарының қатысуына жол бермеу.

12.7 Атқарушылық құжаттар бойынша орындалмаған міндеттемелері бар және Борышкерлердің бірыңғай тізіліміне енгізілген әлеуетті өнім беруші және (немесе) ол тартатын қосалқы мердігер (бірлесіп орындаушы) ретінде қатысуға жол бермеу.

13. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру

Сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік жағдайын қалыптастыру-бұл барлық білім беру субъектілерінде кез-келген жосықсыз практикаға қарсы тұру қажеттілігіне сенімді нығайту жөніндегі қызмет. Университет қызметі жалпы білім беру, ақпараттық және ұйымдастырушылық сипаттағы шаралар кешені арқылы жүзеге асырылады, оларға төмендегілер жатады:

13.1 Университет қызметінің барлық салаларында тиімді сыбайлас жемқорлыққа қарсы технологиялар мен тетіктерді енгізу;

13.2 Университет қоғамдастығының мүшелері арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы сауаттылықты және оның салдарларының қауіптілігін қоғамдық түсінуді қамтамасыз ету, тұрақты Сыбайлас жемқорлыққа қарсы иммунитетті, сыбайлас жемқорлыққа қарсы сананы және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру бойынша мақсатты жұмысты енгізу;

- 13.3 жұмыскерлер мен білім алушыларды құрылатын қоғамдық бірлестіктер шеңберінде патриотизмді және белсенді азаматтық ұстанымды тәрбиелеу бойынша сыбайлас жемқорлықтың алдын алу процесіне тарту;
- 13.4 «Сыбайлас жемқорлық үшін әрқайсымыз жауап береміз», «Парасыз Сессия», «Әділ сессия», «Таза сессия», «Сыбайлас жемқорлықсыз болашақ – жарқын болашақ», «Менің Сыбайлас жемқорлыққа көзқарасым», «9 желтоқсан - Халықаралық сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес күні», «Сыбайлас жемқорлықсыз қоғам», «Сыбайлас жемқорлық – теріс құқықтық және әлеуметтік құбылыс», «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің халықаралық тәжірибесі», «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің құқықтық негіздері», «Адал жол» атты көпшілік қатысқан жаппай әлеуметтік сауалнамалар арқылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мониторинг жүргізу, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық фактілері туралы хабарлау үшін «Сенім телефоны», холлдағы жәшіктер және т. б.;
- 13.5 Университет ғимараттарында құқықтық тақырыпта көрнекі насихаттау стендтерін (билбордтар, баннерлер) орнату. Университеттің <http://aues.kz> сайтында және оқу ғимараттарында, сондай-ақ жатақханаларда сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес бойынша ережелер, баннерлер ілу, «Сенім жәшігін» орнату;
- 13.6 Университеттің <http://aues.kz> сайтында, сондай-ақ «Универ» ақпараттық жүйесінде Сыбайлас жемқорлыққа қарсы бағыттағы құқықтық ақпаратқа халықтың кеңінен қол жеткізуін қамтамасыз ету;
- 13.7 «Универ» ақпараттық жүйесі арқылы жатақханада тұру үшін білім алушылардың өтініш беру процесінің ашықтығы мен айқындығы;
- 13.8 Университет жатақханаларындағы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау және оның жолын кесу;
- 13.9 Университет жатақханасына орналасу кезінде сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу;
- 13.10 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі шараларды кейіннен жүзеге асыру мақсатында, басқа мемлекеттік органдар мен қоғамдық бірлестіктердің, оның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі департаментінің өкілдерімен кездесулерді ұйымдастыру.

14. Тараптардың жауапкершілігі

- 14.1 Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты орындамағаны және бұзғаны үшін Университет жұмыскерлері мен білім алушылары тәртіптік жауапкершілікке тартылады (тіпті жұмыстан немесе оқудан шығаруға дейін).
- 14.2 Университет жұмыскерлерінің Стандартты сақтауын қадағалауды тиістілігі бойынша проректорлар, институт директорлары және құрылымдық бөлімшелердің басшылары жүзеге асырады.

БЕКІТЕМІН:

Ректор

С.Сагинтаева
«_08_»_01_2020 ж.

КЕЛІСІЛДІ:

Тәрбие жұмысы жөніндегі
проректор

С. Махмутов
«_08_»_01_2020 ж.

Заң кеңесшісі

А. Абдешова
«_08_»_01_2020 ж.

Әзірлеген:

Сапа менеджмент жүйесі бөлімінің
жетекші маманы

Н. Елашкина
«_08_»_01_2020 ж.